

1

Emprim project

Conclus federal davart ina limitaziun dals daivets

■ **L'emprima dumonda da la votaziun
sa cloma:**

**Vulais Vus acceptar il conclus federal
dals 22 da zercladur 2001 davart ina
limitaziun dals daivets?**

Il cussegl nazional ha acceptà il project
cun 127 cunter 64 vuschs, il cussegl
dals chantuns cun 34 cunter 6 vuschs.

Il pli impurtant en furma concisa

■ **Limitar ils daivets**

Las finanzas federalas èn oz puspè equilibradas grazia a las stentas da spargn ed a la situaziun economica ch'è da preschent buna. Ma gist durant ils buns temps na dastgan ins betg sa laschar tschorventar dal success a curta vista. Cun la limitaziun dals daivets vulan il cussegl federal ed il parlament evitar che las finanzas federalas (da preschent passa 100 milliardas francs daivets) pudessan puspè daventar sfranadas pervia da deficits cronic en l'autezza da milliardas. La limitaziun dals daivets oblighescha il cussegl federal ed il parlament d'aspirar finanzas equilibradas a vista media. Durant ils buns temps èsi da crear la basa per ch'ins haja ina reserva per ils temps difficils.

■ **A pli lunga vista betg spender dapli che incassar**

En la costituziun federala duai vegnir fixà impegnativamain che las expensas duaian sa drizzar tenor las entradas. Latiers èsi da tegnair quint da la situaziun economica actuala: durant ils temps economicamain difficils èn admess deficits che ston dentant puspè vegnir egualisads tras surplus durant ils buns onns successivs. Sche la confederaziun è sfurzada da far expensas extraordinarias a basa d'ina situaziun excepziunala (per exempel en cas d'ina catastrofa da la natira), datti ultra da quai la pussaivladad da deviar da la directiva da la limitaziun dals daivets. Uschia resta mantegnida la flexibilitad necessaria.

■ **Vuschs cuntrarias en il parlament**

La limitaziun dals daivets n'era betg incontestada en il parlament. Per ina minoritad limitescha ella memia ferm la suveranità dal parlament tar la furmaziun dal preventiv. Tenor ses avis resulta da la limitaziun dals daivets in mecanissem memia rigid che restrenscha las expensas a moda unilateral.

■ **Puntg da vista dal cussegl federal e dal parlament**

Il cussegl federal e la maioritad dal parlament approvan l'introducziun da la limitaziun dals daivets. Questa è in instrument impurtant per mantegnair saunas las finanzas da la confederaziun. Ella gida che la Svizra resta in spazi da viver social, in lieu economic cumpetitiv sco er in pajais ch'è politicamain ed economicamain stabil. In stadi che surpassa a lunga vista la limita da sias relaziuns lascha enavos a las generaziuns futuras ina muntogna da daivets e la grevezza dals tschains colliada cun quella. Ils deficits d'oz èn las taglias da damaun. Il cussegl federal ed il parlament vuessan cumbatter quai.

Tge porta la limitaziun dals daivets?

■ Liberaziun da la finamira dal preventiv 2001

La limitaziun dals daivets è in mecanissem fixà en la constituziun per diriger las finanzas e per limitar ils daivets. La limitaziun dals daivets duai evitar che las finanzas federalas sajan permanentamain en ina situaziun difficila e ch'ìls daivets da la confederaziun creschian sco en il passà. Quest instrument nov duai, sco empermess dal cussegl federal, substituir la finamira dal preventiv 2001 e procurar per ina stabilitad duraivla. Entant che la finamira dal preventiv ha pussibilità da sanar las finanzas federalas cun reducir pass per pass ils deficits admess annualmain, duai la limitaziun dals daivets mantegnair l'equiliber cuntanschi.

■ Las entradas sco mesira per las expensas

La limitaziun dals daivets chaschuna ina colliaziun da las expensas cun las entradas. Expensas pon vegnir augmentadas be sche lur finanziaziun è garantida tras ulteriuras entradas u tras renunzias correspundentas, e sbassaments da taglias ston vegnir accompagnads da reduziuns correspundentas da las expensas. Deficits cronic en l'autozza da milliardas e daivets creschents sco consequenza da quai n'èn uschia betg pli pussaivels.

■ Resguardar la situaziun economica

La conjunctura – la fluctuaziun da l'economia cumplexsiva – lascha enavos fastizs evidents en las finanzas da la confederaziun. Durant ils buns temps datti dapli entradas fiscalas, en temps difficils dentant pli paucas. Per il svilup da las expensas è quai dentant engianus: durant la conjunctura auta vegnan savens augmentadas las expensas pervia da las bunas entrads e reducidas las taglias, durant la recessiun successiva na vegnan quellas dentant betg fatgas reversiblas respectivamain augmentadas en la medema dimensiun. La consequenza: las entradas fiscalas sa sbassan, entant che las obligaziuns a lunga vista restan. Il resultat èn deficits ed indebitaziun.

En questa disproporziun vegn en funcziun la limitaziun dals daivets: las entradas supplementaras dals buns onns na dastgan betg vegnir duvradas per expensas supplementaras u per sbassaments da taglias, mabain ellas duain vegnir duvradas per mantegnair in tschert nivel d'expensas per ils onns pli maghers successivs. Ditg cun auters peds: durant ina recessiun èn deficits admess en ina tscherta dimensiun, els ston dentant vegnir egualisads puspè tras il surpli en la conjunctura auta sequenta.

■ Ina furmla simpla

Quest'idea vegn realisada cun ina furmla simpla che vegn reglada exactamain en la lescha: las expensas maximalas admessas correspundan a las entradas, resguardond la situaziun da la conjunctura cun in factur da correctura. Ils moviments a curta vista da las entradas che vegnan chaschunads tras la conjunctura vegnan egualisads.

Uschia duai la politica da finanzas daventar cumpatibla cun la conjuntura: la limitaziun dals daivets impedischa in rinforzament betg giavischà da la fluctuaziun da l'economia cumplessiva.

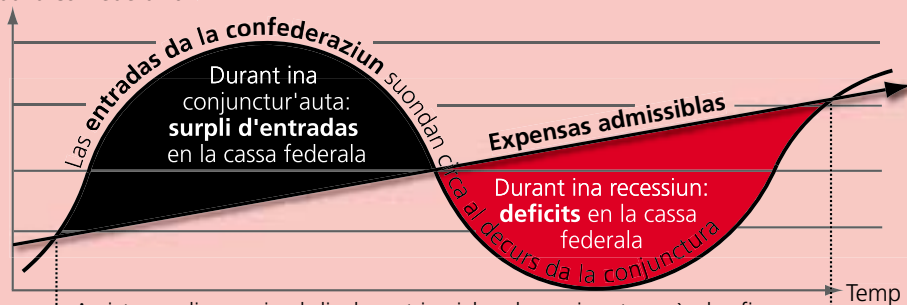
■ **Flexibilitad grazia a reglamentaziuns excepziunalas**

La limitaziun dals daivets è sapientivamain formulada a moda simpla. Il project cuntegna reglamentaziuns excepziunalas per cas spezials:

- En situaziuns extraordinarias (catastrofas da la natira, grevas recessiuns) po l'assemblea federala augmentar la summa maximala da las expensas cun in surpli qualifitgà (pluralitad dals commembers dals cussegls).
- Entradas extraordinarias (sco per exempel la vendita da participaziuns) èn da duvrar per pagar ils daivets.

■ **Uschia funcziuna la limitaziun dals daivets**

Entradas/Expensas
da la confederaziun

A vista media, quai vul dir durant in ciclus da conjuntura, èn las finanzas federalas equilibradas cun la limitaziun dals daivets: durant la conjunctur'auta ston ins cuntanscher surplis d'entradas per cumpensar ils deficits da la recessiun che suonda.

■ Limitaziun dals daivets: Midadas da la constituziun e da la lescha

Il parlament ha approvà ils 22 da zercladur 2001 las midadas da la constituziun federala. Questas disposiziuns èn ils pilasters da chantun da l'instrument limitaziun dals daivets.

Ensemèn cun questa revisiun parziala da la constituziun federala ha il parlament er relaschè ina midada da la lescha davart las finanzas. Là vegn reglada la realisaziun concreta da la limitaziun dals daivets, numnadamain co che la conjuntura saja d'integrar en il process d'eruir las expensas maximalas admessas (la calculaziun da l'uschenumnà factur da conjuntura), en tge cas ch'i saja admissa ina deviasiun da la regla, co che sbagls da calculaziun possian vegnir resguardads tar las entradas e tge consequenzas ch'ina deviasiun da la regla possia avair.

Ils 2 da december 2001 votain nus dentant be davart la midada da la constituziun. Pir suenter in'eventuala acceptaziun tras il pievel ed ils chantuns entschaiva a curren il termin da referendum per las midadas en la lescha. Sch'i vegnan rimnadas 50'000 suttascripziuns durant quest temp, stuess il pievel decider er davart questa revisiun.

1

Conclus federal davart ina limitaziun dals daivets

dals 22 da zercladur 2001

L'assemblea federala da la Confederaziun svizra, avend gi invista dal messadi dal cussegl federal dals 5 da fanadur 2000¹, concluda:

I

La constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 126 Gestium da las finanzas

¹ *La confederaziun tegna sias expensas ed entradas a lunga vista en equilibr.*²

² L'import maximal da las expensas cumplexsivas ch'èn d'approvar en il preventiv sa drizza tenor las entradas stimadas, resguardond la situaziun economica.

³ En cas d'in basegn extraordinari da pajaments po vegnir augmentà commensuradamain l'import maximal tenor alinea 2. Davart in augment concluda l'assemblea federala tenor l'artitgel 159 alinea 3 litera c.

⁴ Sche las expensas cumplexsivas che sa mussan en il quint dal stadi surpassan l'import maximal tenor alinea 2 u 3, èn las expensas supplementaras da cumpensar durant ils onns sequents.

⁵ La lescha regla ils detagls.

Art. 159 al. 3 lit. c (nov) ed al. 4

³ Il consentiment da la maioritad dals commembers da mintgin dals dus cussegls doran dentant:

c. l'augment da las expensas cumplexsivas en cas d'in basegn extraordinari da pajaments tenor l'artitgel 126 alinea 3.

⁴ Cun in'ordinaziun po l'assemblea federala adattar a la chareschia ils imports tenor alinea 3 litera b.

II

Quest conclus è suttamess a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

¹ BBI 2000 4653

² La formulaziun da quest alinea è senza midadas.

Posiziun dal cussegl federal

La finamira suprema da la confederaziun èsi da promover la prosperitad communabla. Quai premetta finanzas saunas.

Be uschia po vegnir garantida ina segirezza sociala ed economica. La politica da finanzas sto procurar a media vista per preventivs equilibrads per ch'il stadi restia productiv. Per cuntanscher quai è la limitaziun dals daivets in med adattà. Il cussegl federal beneventa il project surtut per ils sequents motivs:

■ Ina politica da finanzas en l'interess da tuts

La politica da finanzas da la confederaziun duai gidar che las prestaziuns impurtantas dal stadi possian vegnir furnidas a lunga vista ed a moda fidada. Per pussibilitar quai en l'interess da nosa competitivitad internaziunala cun taglias relativamain bassas, na dastgan las expensas betg s'augmentar illimitadamain. Quai succeda en l'interess da tuts. La limitaziun dals daivets creescha premissas impurtantas. Ella impedescha che l'indebitaziun da la confederaziun, chaschunada tras ils deficits, creschia a lunga vista. Questa finamira è bain ambiziosa, ma realistica. Per evitar direzzas desista il cussegl federal da programs da spargn restrictivs per effectivamain reducir ils daivets. La limitaziun dals daivets impedescha perencunter in ulteriur augment dals daivets ed ina grevezza insupportabla per generaziuns futuras. In nivel da daivets che resta equilibrà perda la significaziun en cas d'ina economia che crescha vinavant, l'uschenunada quota da daivets sa sbassa.

■ In'empermischun vegn ademplita

La constituziun federala prescriba bain gia oz che la confederaziun duaia permanentamain tegnair en equilibr las expensas e las entradas. Questa disposiziun generala n'ha betg pudì evitar che la muntogna dals daivets è creschida fermamain. In emprim pass davent da quest svilup è stada la finamira dal preventiv 2001 ch'è vegnida approvada avant trais onns dal

pievel e dals chantuns. Ella è dentant vegnida concepida sapientivamain sco provisorii ed era liada ad in'empermischun: al mument che las finanzas federalas èn puspè equilibradas, duess quest provisorii vegnir substituì d'ina disposiziun constituiziunala definitiva che avess la finamira da garantir per il futur la situaziun normala cuntanschida tar las finanzas federalas. La limitaziun dals daivets ademplescha quest'empermischun.

■ La limitaziun dals daivets è flexibla

La quintessenza da la limitaziun dals daivets è ina regla simpla che prescriva impegnativamain las expensas maximalas admissas. Uschia na vegn betg dà il timun or dal maun. Cun sias reglamentaziuns clerhas per temps economicamain difficils e per situaziuns excepziunalas è la limitaziun dals daivets in med effizient, ma er flexibel, per segirar a lunga vista l'equiliber finanziel.

■ Vuschs criticas en il parlament

En il parlament ha ina minoritad refusà la limitaziun dals daivets. Tenor ses avis restrenscha ella memia fitg la suveranità dal preventiv dal parlament, perquai che las decisziuns politicas vegnan substituìdas tras ina furmla matematica. Ella ha er crititgà ch'i saja finalmain l'atezza da las entradas che determinescha l'adempliment d'incumbensas dal stadi. Ella argumentescha che la limitaziun dals daivets impedeschia unilateralmain las expensas supplementaras, entant che reducziuns da las tagliassajan anc adina pussaivlas.

■ Entradas ed expensas equilibradas

Per il cussegl federal e la maioritad dal parlament n'èn questas objecziuns betg gistas. La limitaziun dals daivets restrenscha il parlament sulettamain per fixar l'atezza cumplexsiva da las expensas, dentant betg per fixar il diever da quests meds. Ultra da quai na vegn betg be restrenschi il parlament, mabain er il cussegl federal. L'argument che la limitaziun dals daivets saja fixada unilateralmain sin las expensas è medemamain sbagliada: reducziuns da tagliass tuessan esser accumpagnadas da reducziuns correspundentas da las expensas; l'expertscha mussa che quai è difficil. Finalmain è la limitaziun dals daivets sulettamain in med pli effizazi per cuntanscher finamiras surordinadas da la politica da finanzas.

Per tut quests motivs recumandan il cussegl federal ed il parlament d'acceptar la limitaziun dals daivets.

Segund project

Iniziativa dal pievel «per garantir la AVS – imponer taglia sin l'energia empè da la lavur»

2

■ **La dumonda da la votaziun sa cloma:**
Vulais Vos acceptar l'iniziativa dal pievel «per garantir la AVS – imponer taglia sin l'energia empè da la lavur»?

Il cussegl nazional ha refusà l'iniziativa cun 119 cunter 65 vuschs, il cussegl dals chantuns cun 36 cunter 0 vuschs.

Il pli impurtant en furma concisa

■ Tema discutà pliras giadas

Durant ils davos onns è la dumonda da l'imposiziun da tagliar sin l'energia stada en discussiun tar differentas votaziuns dal pievel. Il pievel ed ils chantuns han refusà l'atun 2000 trais projects davart l'imposiziun da tagliar sin l'energia e duas iniziativaas per reglar da nov la vegliadetgna da renta. L'iniziativa dal pievel, inoltrada l'onn 1996, «per garantir la AVS – imponer taglia sin l'energia empè da la lavur!» è da chapir en quest connex.

■ Tge vul l'iniziativa?

L'iniziativa ch'è vegnida inoltrada l'onn 1996 da la partida ecologica svizra pre-tenda che la confederaziun imponia ina taglia sin purtaders d'energia betg reger-nerabla (petroli, charvun e.u.v.) e sin l'electricitad d'ovras idraulicas cun ina prestaziun da pli che in megawatt, quai che permetess ina finanziaziun parziala u cumpletta da las assicuranzas socialas. Las entradas duain cuvrir ils custs supple-mentars che resultan d'ina eventuala sbassada da la vegliadetgna da la AVS. Ultra da quai duain ellas vegnir duvradas per reducir las contribuziuns a las assi-curanzas socialas en ina moda raschu-naivla ord vista sociala sco er per restitu-zions a personas senza activitad da gudogn.

■ Grevezas finanzialas betg taxablas

Il fatg ch'i manca en la constituziun ina limita superiura maximala per la nova taglia sin l'energia fa daventar nuncal-culablas las consequenzas finanzialas da

l'iniziativa per personas privatas e per l'economia. Las entradas a pli lunga du-rada ed en l'autezza da deschinassan da milliardas, numnadas dals iniziants, fissan da cuntanscher be cun autas tariffas da taglia che chaschunassan problems eco-nomics considerabels. Dal punctg da vista da la politica ecologica, ma er dal punctg da vista economic n'èsi betg raschunaivel d'augmentar las tagliar sin l'electricitad d'ovras idraulicas indigenas che produce-schan circa 60 pertschient da l'electricitad svizra.

■ Punctg da vista dal cussegl federal e dal parlament

Il cussegl federal e la maioritad dal parla-ment refusan l'iniziativa. L'onn passà han il pievel ed ils chantuns gia refusà plirs projects ch'avevan ina finamira sume-glianta. Ultra da quai è l'iniziativa vegnida formada cun mancanzas, sco p.ex. l'ab-senza d'ina tariffa maximala e l'imposiziun da taglia da las ovras idraulicas. Cun novs instruments e novas mesiras tegnan il cussegl federal ed il parlament gia quint da la protecziun da l'ambient e dal clima ch'è in giavisch impurtant dal comité d'iniziativa, e quai spezialmain cun il pro-gram EnergiaSvizra sco er cun la lescha d'energia e da CO₂.

Text da la votaziun

Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «per garantir la AVS – imponer taglia sin l'energia empè da la lavur!»

dals 22 da zercladur 2001

L'assemblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la constituziun federala¹ e cifra III dal conclus federal dals 18 da december 1998² davart ina nova constituziun federala, avend examinà l'iniziativa dal pievel inoltrada ils 22 da matg 1996³ «per garantir la AVS – imponer taglia sin l'energia empè da la lavur!», avend già invista dal messadi dal cussegl federal dals 13 da matg 1998⁴,

concluda:

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 22 da matg 1996 «per garantir la AVS – imponer taglia sin l'energia empè da la lavur!» è valaivla e vegn suttamessa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² Ella sa cloma,⁵ suenter l'adattaziun a la constituziun federala dals 18 d'avrigl 1999:

¹ SR 101

² AS 1999 2556

³ BBl 1996 V 137

⁴ BBl 1998 4185

⁵ L'iniziativa dal pievel è anc vegnida inoltrada durant la validad da l'anteriura constituziun federala e sa referescha perquai a questa. Il parlament ha adattà la numeraziun e la furmaziun dals artitgels en il text da l'iniziativa a la nova constituziun federala

I

La constituziun federala vegn cumplettada sco suonda:

Art. 131a Taglia sin l'energia (*nov*)

Per financiar parzialmain u cumplettamain las assicuranzas socialas impona la confederaziun ina taglia sin purtaders d'energia betg regenerabla e sin l'energia d'ovras idraulicas cun ina prestaziun da pli che in megawatt.

II

Las disposiziuns transitorias da la constituziun federala vegnan cumplettadas sco suonda:

Art. 196 Titel

Disposiziuns transitorias tenor conclus federal dals 18 da december 1998 davart ina nova constituziun federala

Art. 197 (nov) Disposiziuns transitorias sunter l'acceptaziun da la constituziun federala dals 18 d'avrigl 1999

1. Disposiziun transitoria tar l'art. 131a (Taglia sin l'energia)

¹ En cas d'ina sbassada da la vegliadetgna da renta vegnan ils custs supplementars resultants cuvrids tras il retgav da la taglia sin l'energia tenor l'artitgel 131a.

² Il retgav da la taglia sin l'energia vegn duvrà ultra da quai per reducir a moda socialmain raschunaivla las contribuziuns da las lavurantas e dals lavurants e da las patronas e dals patruns per la AVS, la AI, il UCG e la AD sco er da las contribuziuns da las persunas cun gudogn independent per la AVS, la AI ed il UCG. Persunas senza activitad da gudogn che na cuntan-

schan betg in'entrada minimala fixada en la lescha obtegnan ina restituziun da taglias en la dimensiun da la grevezza supplementara media chaschunada tras la taglia sin l'energia.

³ La taglia sin l'energia vegn introducida en pass regulars e previsibels. En cas da direzza po la lescha prevoir levgiaments da taglia temporars.

Art. 2

L'assemblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa.

Il comité d'iniziativa fa valair

«Dapli qualitad per l'ambient

Noss ambient è periclità. La midada dal clima chaschuna inundaziuns, malauras, boas e periodas da setgira. Il motiv principal è il diever sfarlattus cun l'energia. Cun l'iniziativa "per garantir ina AVS – imponer taglia sin l'energia empè da la lavur!" propona la partida ecologica da midar per in'utilisaziun da l'energia ch'è confurma a l'ambient. L'imposiziun da taglias sin purtaders d'energia betg regenerabla sco uran e petroli stimulescha da spargnar energia e da producir energia a moda effizienta. Energias regenerablas sco l'electricidad solara, l'energia da vent u la chalira da la terra vegnan promovidas, la dependenza dals purtaders d'energia fossila sa reducescha. La midada vi tar energias regenerablas crescha la premissa per bandunar l'energia atomara. Profitar da la vuenta da la politica d'energia profita l'ambient.

Dapli paja e dapli lavur

L'iniziativa da la partida ecologica na chaschuna betg dapli taglias, mabain in transferiment da l'imposiziun da taglias. Las taglias sin l'energia vegnan restituidas via ils custs secundars da la paja. Il quint d'energia crescha bain, ma las contribuziuns socialas sa reduceschan. Las lavurantas ed ils lavurants obtegnan perquai dapli paja. Er persunas senza activitad da gudogn pon profitar da restituziuns. A persunas cun entradas bassas vegnan restituids imports pli auts.

La refurma ecologica da taglia è attractiva er per las interpresas, perquai che la reducziun dals custs secundars da la paja intimescha da crear novas plazzas da lavur.

Finanziaziun garantida da la AVS

Las entradas da l'imposiziun da taglia sin l'energia van directamain en favur da las assicuranzas socialas. Uschia daventan las taglias sin l'energia ina funtauna da finanziaziun impurtanta a lunga vista per la AVS e las autras ovras socialas. Grazia a las entradas tras la refurma ecologica da taglias pudessan vegnir finanzadas er ina vegliadetgna flexibla da renta ch'è socialmain supportabla e la renta da vaivas.

L'iniziativa "imponer taglia sin l'energia empè da la lavur" è la clav ad in futur ecologic e socialmain supportabel.»

Posiziun dal cussegl federal

2

Il cussegl federal beneventa bain in transferiment da la grevezza da taglias da la lavur a l'energia. Quest transferiment na duai dentant betg engrevgiar supplementar-main las interpresas ed ils tegnairchasas, quai vul dir ch'el sto esser neutral pertutgant las entradas fiscalas. Cun sia formulaziun averta na garante-scha l'iniziativa quai insumma betg. Ultra da quai ha ella anc auters dischavantatgs. En connex cun la problematica dal clima ha il cussegl federal gia prendì mesiras concretas. El refusa l'iniziativa surtut per ils sequents motivs:

■ **Respectar la voluntad dal pievel**

L'iniziativa è da chapir en connex cun las votaziuns dal pievel da l'onn passà. Il na da quella giada dal pievel e dals chantuns davart l'imposiziun da taglia sin l'energia e davart reglar da nov la vegliadetgna da renta è da respectar. Il cussegl federal insista anc adina sin in transferiment neutral pertutgant las entradas fiscalas da la lavur a l'energia. Per motivs da politica democratica renunzia el dentant ad ina nova ediziun durant la perioda da legislatura actuala.

■ **Il giat en il satg**

L'iniziativa ha differentas mancanzas. Uschia na vegn la taglia sin l'energia pretendida betg limitada en la costituziun tras ina tariffa maximala. L'autezza da la taglia sin l'energia fiss suttamessa al referendum facultativ sulettamain cur che pli tard vegniss decretada la lescha. Las votantas ed ils votants duessan dentant gia savair al mument da la votaziun davart l'iniziativa, tge consequenzas concretas che lur decisiun ha. Senza tariffa maximala fixada cleramain na pon las persunas privatas e l'economia betg calcular las consequenzas da l'iniziativa.

■ **Ovras idraulicas sut pressiun**

Las ovras idraulicas èn gia suttapostas ad ina gronda pressiun economica pervia da la concorrenza dals pretschs en connex cun l'avertura imminente dal martgà d'electricidad. Da render anc pli chara nossa pli impurtanta funtauna d'energia indigena e pura, sco ch'igl è l'intenziun

da l'iniziativa, è sbaglià tant ecologica-main sco er economicain. Var 60 pertschient da l'electricità producida en Svizra deriva d'ovras idraulicas. L'iniziativa schanegia sulettamain ovras electricas pitschnas che produceschan tut en tut be circa in pertschient da l'electricità svizra.

■ Separar l'imposiziun da taglia sin l'energia e la vegliadetgna da renta da la AVS

La dumonda contestada davart sbassar la vegliadetgna da renta duess vegnir discutada independentamain da la dumonda pertutgant ina taglia sin l'energia. L'iniziativa na pretenda bain betg directamain ina sbassada da la vegliadetgna da renta.

Ma ella vul reglar gia oz la finanziaziun dals custs supplementars ch'ina tala chaschunass. Ina tala finanziaziun preventiva n'è betg raschunaivla, perquai che la sbassada da la vegliadetgna da renta na stat actualmain betg en discussiun.

■ Meglierà la protecziun dal clima

Il cussegl federal ed il parlament han gia meglierà considerablmain la protecziun da l'ambient e dal clima dapi che l'iniziativa è vegnida inoltrada. Cun il program EnergiaSvizra, cun la lescha davart l'energia e la lescha davart il CO₂ han ins creà novs instruments. Las finamiras da la

EnergiaSvizra sa laschan calcular clera-main: il consum d'energias fossilas e l'emissiun cumplexsiva da CO₂ duain vegnir sbassads per diesch pertschient fin l'onn 2010. Sche las finamiras da reducziun na vegnan betg cuntanschidas cun mesiras voluntarias e da l'economia dal martgà, po il cussegl federal introducir ina taxa da CO₂ il pli baud l'entschatta 2004.

Per tut quests motivs recumondan il cussegl federal ed il parlament da refusar l'iniziativa dal pievel «per garantir ina AVS – imponer taglia sin l'energia empè da la lavur!»

■ Tge posiziun ha il cussegl federal envers ils impuls ecologics en il sistem fiscal?

Suenter la refusaziun dals projects davart l'imposiziun da taglia sin l'energia il settember 2000 ha il cussegl federal skizzà da nov las lingias principalas concernent l'imposiziun da taglia sin l'energia, resguardond la decisiun dal pievel. El insister en il futur sin in transferiment neutral pertutgant las entradas fiscalas da la grevizza da taglia da la lavur a l'energia. Per motivs da politica democratica renunzia el dentant ad ina nova ediziun durant la perioda da legislatura actuala. Fin la fin 2003 vegn il cussegl federal a preschentar in rapport davart la situaziun. En quest rapport duai vegnir examinada da nov la dumonda d'ulteriurs impuls ecologics en il sistem fiscal. Latiers èn da resguardar l'eventuala introducziun d'ina taxa da CO₂ ed ils svilups da la politica d'energia a l'exteriur.

Terz project

Iniziativa dal pievel «per ina politica da segirezza credibla ed ina Svizra senz'armada»

3

■ **La dumonda da la votaziun sa cloma:**
Vulais Vos acceptar l'iniziativa dal pievel «per ina politica da segirezza credibla ed ina Svizra senz'armada»?

Il cussegl naziunal ha refusà l'iniziativa cun 137 cunter 44 vuschs, il cussegl dals chantuns cun 41 cunter 0 vuschs.

Il pli important en furma concisa

■ Las incumbensas e l'impurtanza da l'armada

La constituziun federala dat trais incumbensas a nosssa armada: ella sto defender noss pajais cunter agressiuns, star a disposiziun a las autoritads civilas en cas da basegn e gidar a mantegnair la pasch ed a dumagnar crisas sin plaun internaziunal. Cun la refurma «Armada XXI» vegn adattada l'armada a las cundiziuns actualas da la politica da segirezza e da la societad. Schebain che la smanatscha militarà è oz pitschna, na sa lascha betg excluder dal tuttatatg la pussaivladad d'ina agressiun militarà envers la Svizra.

■ Tge vul l'iniziativa?

La «gruppa per ina Svizra senz'armada» (GSsa) vul abolir l'armada cun sia iniziativa inoltrada l'onn 1999: sche l'iniziativa vegniss acceptada, na dastgassan betg pli vegnir organisads curs d'instrucziun militarà. Entaifer diesch onns vegnissan schliads ils effectivs da l'armada e ses apparats e ses indriz vegnissan assegnads ad in diever civil u destruids. La politica da segirezza da la Svizra stuess avair l'intent da reducir las ingiustias che chaschunan conflicts en Svizra ed a l'exteriur. Las incumbensas civilas che vegnivan ademplidas fin uss da l'armada (p. ex. l'agid en cas da catastrofas u il servetsch da salvament) vegnissan surpigliadas d'autoritads civilas. Ina participaziun armada ad activitads internaziunalas en favur da la pasch fiss admissibla, ma stuess vegnir sutta-messa a la votaziun dal pievel.

■ Las consequenzas da l'iniziativa

L'acceptaziun da l'iniziativa midass fundamentalmain la politica da segirezza da la Svizra, perquai che quella avess mo pli la finamira da reducir ingiustias. Cun l'aboliziun da l'armada vegniss indeblida la Svizra sco stadi suveran a moda irresponsabla, perquai ch'ella perdess sia capacitad da defensiun militarà. Plinavant vegnissan restrenschidas massivamain sias pussaivladads da dumagnar privels existenzials sco er da sustegnair la pasch internaziunala.

■ Puntg da vista dal cussegl federal e dal parlament

Avant dudesch onns han il pievel ed ils chantuns refusà ina emprima iniziativa per abolir l'armada. Il cussegl federal ed il parlament refusan er questa nova iniziativa, perquai che la protecziun da la Svizra en il cas d'ina agressiun militarà e la segirezza da la populaziun en il cas d'in privel existenzial na fissan betg pli garantidas en ina Svizra senz'armada. Cuntrariamain a la pretensiun da las iniziantas e dals iniziants n'impedescha l'armada betg la promoziun da la pasch. Ella è plitost in dals instruments che gidan dapi decennis a garantir la pasch e la segirezza.

Text da la votaziun

Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «per ina politica da segirezza credibla ed ina Svizra senz'armada»

dals 22 da zercladur 2001

L'assemblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la constituziun federala¹

e sin cifra III dal conclus federal dals 18 da december 1998² davart ina nova constituziun federala,

avend examinà l'iniziativa dal pievel inoltrada ils 10 da settember 1999³ «per ina politica da segirezza credibla ed ina Svizra senz'armada»,

avend gi invista dal messadi dal cussegl federal dals 5 da fanadur 2000⁴,

concluda:

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 10 da settember 1999 «per ina politica da segirezza credibla ed ina Svizra senz'armada» è valaivla e vegn suttamesa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² Ella sa cloma⁵, suenter l'adattaziun a la constituziun federala dals 18 d'avrigl 1999:

I

La constituziun federala vegn midada sco suonda:

Titel avant l'art. 57

2. partiziun: politica da pasch e segirezza, protecziun civila

Art. 58 Politica da segirezza

La politica da segirezza da la confederaziun ha l'intent da reducir las ingiustias che chaschunan conflicts en Svizra ed a l'exteriur. Ella agescha tenor ils princips da la democrazia, dals dretgs umans e da la gestiun nunviolenta dals conflicts. La confederaziun promova spezialmain l'egualità da las schanzas e relaziuns gistas tranter

¹ SR 101

² AS 1999 2556

³ BBI 1999 8954

⁴ BBI 2000 4825

⁵ L'iniziativa dal pievel è anc vegnida inoltrada durant la validità da l'antieriura constituziun federala e sa referescha perquai a questa. Il parlament ha adattà la numeraziun e la furnaziun dals artitgels en il text da l'iniziativa a la nova constituziun federala.

las schlattainas, tranter las gruppas socialas e tranter ils pievels sco er ina repartiziun ecologica e gista da las resursas natiralas.

Art. 59 Scumond da forzas armadas militaras

¹ La Svizra n'ha betg in'armada.

² Igl è scumandà a la confederaziun, als chantuns, a las vischnancas ed a persunas privatas da mantegnair forzas armadas militaras. Las regulaziuns che pertutgan la participaziun armada ad activitads internaziunalas en favur da la pasch ordaifer la Svizra èn resalvadas. Questas regulaziuns èn obligatoriamain da suttametter ad ina votaziun dal pievel. La participaziun da la Svizra cun unitads senz'armas na vegn betg tangada.

³ Las incumbensas civilas che vegnivan ademplidas fin uss da l'armada, sco l'agid en cas da catastofas u ils servetschs da salvament, vegnan surpigliadas da las autoritads civilas da la confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas.

*Art. 60**

Abrogà

Art. 140 al. 2 lit. d (nov)

- d. las regulaziuns davart la participaziun armada ad acziuns internaziunalas en favur da la pasch ordaifer la Svizra.

*Art. 173 al. 1 lit. d** e 185 al. 4****

Abrogads

II

Las disposiziuns transitorias da la constituziun federala vegnan cumplettadas sco suonda:

Art. 196 titel

Disposiziuns transitorias tenor conclus federal
dals 18 da december 1998 davart ina nova constituziun federala

Art. 197 (nov) Disposiziuns transitorias suenter l'acceptaziun da la
constituziun federala dals 18 d'avrigl 1999

1. Disposiziun transitoria tar l'art. 59 (Scumond da forzas armadas militaras)

¹ Suenter l'acceptaziun da las disposiziuns constituziunalas dals artitgels 58 e 59 tras il pievel ed ils chantuns na vegnan betg pli organisadas scolas da recruts, curs da repetiziun e curs d'instrucziun militar.

² Entaifer in termin da diesch onns èn da schliar ils effectivs da l'armada, ses apparats e ses indrizs èn d'assegnar ad in diever civil u da destruir.

³ La confederaziun promova la restructuraziun dals manaschis e da las administraziuns pertutgadas dal discharmament sin la producziun da bains e da prestaziuns da servetsch civils. Ella sustegna las regiuns pertutgadas e las personas, da las qualas vegn tangada la piazza.

Art. 2

L'assemblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa.

*** L'artitgel ch'è d'abrogar sa cloma:**

Art. 60 Organisaziun, instrucziun ed equipament da l'armada

¹ La legislaziun militar sco er l'organisaziun, l'estrucziun e l'equipament da l'armada cumpetan a la confederaziun.

² Ils chantuns èn cumpetents en il rom dal dretg federal per la creaziun da furmaziuns chantunals, per la nominaziun e per la promoziun dals uffiziers da questas furmaziuns sco er per l'acquisiziun da parts da la vestgadira e da l'equipament.

³ La confederaziun po surpigliar indrizs militars dals chantuns cunter ina indemnizaziun commensurada.

**** La litera ch'è d'abrogar sa cloma:**

¹ L'assemblea federala ha ultra da quai las sequentas incumbensas e cumpetenzas:

- d. Ella ordaina il servetsch activ e mobilisescha per quest intent l'armada u parts da questa.

***** L'alinea ch'è d'abrogar sa cloma:**

⁴ En cas urgents po el mobilisar truppas. Sch'el mobilisescha pli che 4000 members da l'armada per il servetsch activ u sch'ins po presumar che quest engaschament duria pli che trais emnas, èsi da convocar immediatamain l'assemblea federala.

Il comité d'iniziativa fa valair

«Ina schanza per la Svizra, ina contribuziun en favur dal mund

Dudesch onns èn passads dapi l'emprima votaziun davart ina Svizra senz'armada. Il mir da Berlin è crudà, il bloc da l'ost è dà ensemen e la Jugoslavia è sa destruida sezza. Uss èsi neras uras da reponderar il senn ed il nunsenn da l'armada svizra.

Passa 100 milliardas

La Svizra po sa permetter d'abolir l'armada – oz pli che mai. Nus na vegnin betg smantschads d'ina pussanza militar, e quai vegn er a restar uschia per il proxim temp. L'aboliziun da l'armada na periclitescha in summa betg la segirezza da la Svizra.

Ina defensiun naziunala autonoma n'è betg pli imaginabla. Cunter tgi ans stuess defender l'armada? Per exempel cunter la UE u cunter la Nato? Tuttina ans custa quest'armada mintg'on nov milliardas francs. Mintg'ura in milliun. Passa tschient milliardas francs dapi la davosa votaziun.

Nunduvrbla per il 21avel tschientaner

Per giustificar quests custs surpiglia l'armada adina puspè novas incumbensas. Dentant è ella bler memia chara per l'agid en cas da catastrofes ed ella periclitescha la democrazia, sch'ella substitutescha la polizia. Er cunter la mafia, il terrorissem e cunter la criminalità economica, n'è l'armada betg in bun instrument. E cunter ils privels per propi, la paupradad mundiala, l'augment da la temperatura sin la terra e la destrucziun da la basa da vita natirala, na pon ils schuldads pir endretg betg cumbatter. Uschia datti mo ina schliaziun per l'armada svizra: in avegnir cun la Nato. L'iniziativa sa drizza cunter quest avegnir e cunter l'enorm armament respectiv. Ma ella n'excluda betg il fatg che Svizras e Svizzers sa participeschian ad acziuns da la ONU en favur da la pasch.

Per ina politica da segirezza civila credibla

L'iniziativa dal pievel per ina politica da segirezza credibla ed ina Svizra senz'armada abolescha ina instituziun antiquada: in'unìun dad umens, en la quala prevalan anc adina obedienscha absoluta e tenutas misoginas. L'acceptaziun da l'iniziativa liberass dentant daners ed ideas – resursas che la Svizra po impunder meglier per chattar schliaziuns civilas, qua ed utrò.»

Posiziun dal cussegl federal

3

Schebain che la smanatscha militarà è sa sminuida, resta a lunga vista malsegir il svilup da la politica da segirezza. La Svizra dovra er vinvant in'armada, per pudair sa defender er a moda militarà en cas da basegn, per pudair sustegnair las autoritads civilas tenor necessitad e per gidar a cuntanscher stabilitad e pasch a l'exteriur. Il cussegl federal refusa l'iniziativa spezialmain per ils suandants motivs:

■ L'armada...

■ ...è indispensabla per la defensium da noss pajais

L'armada resta er en la situaziun da la politica da segirezza midada in instrument indispensabel da nosssa politica da segirezza, perquai ch'ina agressiun militarà na sa lascha betg excluder dal tuttatatg. Per ademplir il giavisch da sias burgaisas e da ses burgais da viver en pasch, libertad ed independenza sto la Svizra mantegnair l'abilitad da pudair defender in'agressiun militarà. Autramain fiss ella totalmain dependenta d'auters pajais u d'allianzas militaras, sch'ella stuess sa defender ina giada. Ina tala dependenza na fiss betg cumpatibla cun la neutralitad da la Svizra.

■ ...stat en il servetsch da la populaziun

Sch'ìls meds civils na tanschan betg per prevegnir als privels existenzials, pon las autoritads far appel als meds da l'armada. En cas da catastrofes presta l'armada uschia in agid impurtant al salvament ed al provediment medicinal. Ma er en accziuns pli grondas da segirada, sco per proteger objects u distgargiar la polizia ed il corp da guardias da cunfin, presta l'armada ina contribuziun necessaria. Ella è in element da la cooperaziun cumplexsiva da segirezza che garantescha in ambient segir a la populaziun.

■ ...porscha in agid solidar en favur da la pasch

In agid cumplexsiv da la Svizra per mantegnair la pasch e dumagnar las crisas pretenda er prestaziuns da l'armada, sco

ch'ellas vegnan furnidas actualmain cun ina cumpagnia da voluntaris en il Cosovo. Quai renconuschan er las iniziantas ed ils iniziants, sche malgrà l'aboliziun da l'armada als para pussaivla ina participaziun armada ad acziuns internaziunalas en favur da la pasch. Ma igl è evident sin plaun internaziunal che l'abilitad da sa participar cun armas ad acziuns en favur da la pasch sa basa sin las abilitads militaras generalas d'ina armada. In'aboliziun da l'armada indebliss considerablmain nossa cumpetenzza da participar ad acziuns internaziunalas en favur da la pasch.

— ...è francada en il pievel

Ils davos dudesch onns han il pievel ed ils chantuns manifestà lur voluntad da disponer d'ina armada ferma en differentas votaziuns. L'onn 1989 han els refusà l'emprima iniziativa che pretendeva ina abrogaziun cumpletta da l'armada. Il text da quella iniziativa sumegliava fermamain al text da questa iniziativa. L'onn 1993 è vegnida refusada l'iniziativa cunter aviuns da combat. Avant in onn n'ha finalmain er betg chattà ina maiortad l'iniziativa da redistribuziun che vuleva spargnar tar il militar per pudair finanziair autras incumbensas.

— ...s'adatta a las novas relaziuns

Cun la «Armada 95» èn vegnidas tratgas las emprimas consequenzas da la situaziun da la politica da segirezza midada. Las expensas per la defensiuon èn vegnidas reducidas per var in terz durant ils davos diesch onns. Cun la reforma

«Armada XXI» vegn l'armada adattada a las cundiziuns actualas da la politica da segirezza e da la societad; ella vegn reducida ed obtegna ina furma pli flexibla e pli efficazia. Ma l'armada resta in instrument central da nossa politica da segirezza, per la defensiuon, la segirada da l'existenza e per promover la pasch.

Per tut quests motivs recumondan il cussegl federal ed il parlament da refusar l'iniziativa «per ina politica da segirezza credibla ed ina Svizra senz'armada».

Quart project

Iniziativa dal pievel

«Solidaritat creescha segirezza:
per in servetsch civil volontari
per la pasch (SCP)»

4

■ **La dumonda da la votaziun sa cloma:**

Vulais Vus acceptar l'iniziativa dal pievel «Solidaritat creescha segirezza: per in servetsch civil volontari per la pasch (SCP)»?

Il cussegl naziunal ha refusà l'iniziativa cun 120 cunter 68 vuschs, il cussegl dals chantuns cun 36 cunter 5 vuschs.

Il pli impurtant en furma concisa

■ Promover la pasch – ina incumbensa impurtanta

Ina finamira principala da la politica exteriura da la Svizra è tenor la costituziun federala quella da promover la convivenza paschaivla. Sin quest champ ha la Svizra fatg grondas stentas ils davos onns. Promover la pasch n'è betg mo ina dumonda da la solidaritad, mabain è er en noss agen interess.

■ Tge vul l'iniziativa?

L'onn 1999 ha la «gruppa per ina Svizra senz'armada» (GSsa) inoltrà l'iniziativa «Solidaritad creescha segirezza: per in servetsch civil volontari per la pasch (SCP)». Il SCP vul gidar a reducir la violenza sco er ad impedir l'origin da quella en Svizra ed a l'exteriur. Las acziuns dal SCP èn senz'armas e pon avoir lieu sin proposta d'organisaziuns nungovernamentalas, instituziuns statalas e d'organisasiuns internaziunalas. Las persunas che prestan servetsch vegnan remuneradas tant per lur acziuns en Svizra ed a l'exteriur sco er per lur instrucziun e furnaziun supplementara. L'instrucziun da basa stat libra gratuitamain a tut las persunas domiciliadas en Svizra.

■ Las consequenzas da l'iniziativa

Cun il servetsch per la pasch che l'iniziativa pretenda vegniss creada ina nova instituziun cun conturas intschertas. L'iniziativa prevesa bain ina instrucziun da basa per tut ils voluntaris. Questa instrucziun ch'il stadi stuess finanzia chaschnass custs indefinibels e na bastass betg

per las acziuns en favur da la pasch ch'èn multifaras, difficilas e savens er privlusas. Per in engaschament a l'exteriur en il rom d'acziuns internaziunalas èn necessarias bunas enconuschientschas spezialas e per il pli in'experientscha da plirs onns sin il champ da battaglia.

■ Puntg da vista dal cussegl federal e dal parlament

Il cussegl federal ed il parlament approvan la finamira da l'iniziativa da schliar conflicts a moda paschaivla; la politica interiura ed exteriura da la Svizra ha en emprima lingia questa finamira. Ma la via che l'iniziativa propona è definida memia pauc e n'è strusch pratitgabla. L'iniziativa n'è betg necessaria, perquai che ses giavischs èn per part gia ademplids. En Svizra datti gia oz ina entira retscha d'instituziuns che s'occupan detagliadamain da la promoziun civila da la pasch.

Text da la votaziun

Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «Solidarità crescha segirezza: per in servetsch civil voluntari per la pasch (SCP)»

dals 22 da zercladur 2001

L'assemblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la constituziun federala¹ e sin cifra III dal conclus federal dals 18 da december 1998²

davart ina nova constituziun federala,

avend examinà l'iniziativa dal pievel inoltrada ils 10 da settember 1999³

«Solidarità crescha segirezza: per in servetsch civil voluntari per la pasch (SCP)», avend gi invista dal messadi dal cussegl federal dals 5 da fanadur 2000⁴,

concluda:

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 10 da settember 1999 «Solidarità crescha segirezza: per in servetsch civil voluntari per la pasch (SCP)» è valaivla e vegn suttamesa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² Ella sa cloma⁵, suenter l'adattaziun a la constituziun federala dals 18 d'avrigl 1999:

I

La constituziun federala vegn midada sco suonda:

Titel avant l'art. 57

2. partiziun: politica da pasch e segirezza, protecziun civila

Art. 57a (nov) Servetsch civil per la pasch

¹ La Svizra mantegna in servetsch civil per la pasch (SCP) sco instrument d'ina politica activa da pasch.

² Il servetsch civil per la pasch gida a reducir ed a prevegnir situaziuns da violenza en Svizra ed a l'exteriur. Per quest intent prenda el mesiras per la reconuschienscha tempriva e la prevenziun da potenzials da violenza, per la protecziun da las cundiziuns da vita, per la schliaziun paschaivla da conflicts violents e per la reconstituziun sociala.

³ La collavuraziun al servetsch civil per la pasch è voluntaria. Las personas che prestan servetsch vegnan indemnadas adequatamain per lur acziuns sco er per lur instruziun e furmaziun supplementara specificas. Ins vul cuntanscher ina repre-schentanza eguala da domaduas schlattainas en il corp da las personas che prestan servetsch civil per la pasch.

¹ SR 101

² AS 1999 2556

³ BBl 1999 8958

⁴ BBl 2000 4879

⁵ L'iniziativa dal pievel è anc vegnida inoltrada durant la validità da l'antieriura constituziun federala e sa referescha perquai a questa. Il parlament ha adattà la numeraziun e la furmaziun dals artitgels en il text da l'iniziativa a la nova constituziun federala.

⁴ En collavuraziun cun las instituziuns statalas, cun las organisaziuns nunguvernamentalas e cun persunas privatas offrescha il servetsch civil per la pasch ina istruzziun da basa ch'intermediescha las enconuschientschas e la pratica che permettan la gestiun nunviolenta dals conflicts. Questa istruzziun prepara per acziuns da SPC e stat libra gratuitamain a tut las persunas sesentas en Svizra.

⁵ Il servetsch civil per la pasch procura per l'instruzziun e la furnaziun supplementara specificas da persunas che prestan servetsch civil per la pasch. El resguarda lur qualificaziuns persunalas ed il basegn.

⁶ Il servetsch civil per la pasch organisescha acziuns senz'armas en favur da la pasch, e quai sin dumonda d'organisaziuns nunguvernamentalas, d'instituziuns statalas e d'organisaziuns internaziunalas. El collavura stretgamain cun las organisaziuns localas.

⁷ Il servetsch civil per la pasch vegn finanzià cun meds publics. Per regla deleghescha el la planisaziun e la realisaziun da las acziuns ad organisaziuns nunguvernamentalas.

⁸ Ina cumissiun independenta, cun represchentanza paritetica da las duas schlattainas accumulogna e surveglia la concepziun e la realisaziun da l'instruzziun da basa, da l'instruzziun e la furnaziun supplementara specificas sco er da las acziuns dal servetsch civil per la pasch. En questa cumissiun collavuran spezialmain organisaziuns che defendan ils interess da la politica da la pasch, da las dunnas, da l'ambient, da las migrantas e dals migrants e dal svilup.

II

Las disposiziuns transitorias da la constituziun federala vegnan cumplettadas sco suonda:

<i>Art. 196 titel</i>	Disposiziuns transitorias tenor conclus federal dals 18 da december 1998 davart ina nova constituziun federala
<i>Art 197 (nov)</i>	Disposiziuns transitorias suenter l'acceptaziun da la constituziun federala dals 18 d'avrigl 1999

1. Disposiziun transitoria tar l'art. 57a (Servetsch civil per la pasch)

¹ Las acziuns sco er l'instruzziun e la furnaziun supplementara specificas en il rom dal servetsch civil per la pasch (SCP) tenor l'artitel 57a da la constituziun federala valan sco impediment senza culpa da la prestaziun da lavur. La protecziun cunter la desditga sa drizza tenor las disposiziuns davart il servetsch civil.

² Il servetsch civil per la pasch na po betg periclitlar las plazzas da lavur existentas u pegiurar las cundiziuns da lavur vertentas.

³ Uschè ditg ch'il servetsch civil exista en Svizra, vegnan quintads sco dis da servetsch civil prestads ils dis prestads en il rom da l'instruzziun da basa e da l'instruzziun e furnaziun supplementara specificas sco er en il rom da las acziuns dal servetsch civil per la pasch.

⁴ Sch'i n'è betg entrada en vigur ina lescha executiva tar l'artitel 57a da la constituziun federala entaifer tschintg onns, regla il cussegl federal ils detagls dal servetsch civil per la pasch tras ordinaziun.

Art. 2

L'assemblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa.

■ **Politica svizra da pasch**

Las pitgas da la politica svizra da pasch èn

- la promoziun civila da la pasch da la direcziun politica dal departament federal dals affars externs (DFAE),
- la lavur che sa basa sin agid da structura, cumbat cunter la povradad e reconstituziun da la direcziun per svilup e cooperaziun (DSC),
- sco er las activitads militaras en favur da la pasch dal departament federal da defensiun, protecziun da la populaziun e sport (DDPS) sut in mandat da la ONU u da l'organisaziun per la segirezza e la collavuraziun en l'Europa (OSCE).

Promoziun civila da la pasch

L'engaschament da la direcziun politica dal DFAE (l'onn 2001 var 40 milliuns francs) sa concentrescha a moda preventiva sin acziuns diplomaticas, fidadas e conciliantas; ella promova las structuras democraticas, la constituziunalitad, la societad civila e las medias independentas e sustegna las forzas localas e las proceduras per schliar conflicts a moda paschavla sco er la segirezza dals umans, particularmain sin il champ da las minas cunter persunas e da las armas a caliber pitschen.

Dal pool svizzer per la promoziun civila da la pasch (PEP) ch'è vegnì creà da nov pon vegnir tramess contemporaneamain, svelt e cun cleras finamiras fin 100 expertas ed experts civils ad acziuns per la pasch internaziunalas u bilateralas. Durant l'onn 2000 èn vegnids engaschads passa 240 expertas ed experts svizzers, per exempel sco observaturs electorals u dals dretgs umans, sco polizists civils u expertas da duana, sco medias forensicas u experts da medias. Lur instrucziun e lur preperaziun per l'acziun vegnan professionalisadas currentamain.

La DSC organisescha acziuns directas en Svizra ed a l'exteriur sin ils quatter champs cooperaziun bilaterala al svilup, cooperaziun multilaterala al svilup, agid umanitar e collavuraziun tecnica cun l'Europa orientala, ella sustegna programs d'organisaziuns internaziunalas e conderscha contribuziuns ad ovras umanitaras svizras ed internaziunalas. Cun passa 350 collavuraturas e collavuraturs munta il preventiv annual a circa 1,1 milliardas francs.

Il secretariat da stadi per l'economia (seco) en il departament federal d'economia (DFE) fixescha las mesiras economicas e commercialas da la cooperaziun al svilup ed è l'actur principal en la strategia da sdebitaziun ch'è vegnida elavurada per ils pajais cun ils pli gronds daivets.

Il comité d'iniziativa fa valair

«Ina contribuziun svizra en favur da la democrazia e dals dretgs umans

L'iniziativa per in servetsch civil voluntari per la pasch (SCP) vul promover en Svizra ed a l'exteriur tut las stentas per pudair decider conflicts a moda nunviolenta. Ella vul intensivisar l'engaschament civil da la Svizra avant, durant e suenter conflicts violents – en favur dals dretgs umans e da la democrazia, da la communicaziun e da la reconciliaziun ed en favur da la reconstituiziun da las structuradas socialas destruidas. Il servetsch civil per la pasch stat en la tradiziun da l'engaschament civil da la Svizra en favur da la pasch e da l'umanitad. El cumplettescha quest engaschament là nua ch'ì dat anc in grond deficit mundial: en l'acziun da spezialists qualifitgads en favur da la pasch.

L'iniziativa pretenda:

- Ina instrucziun da basa gratuita per savair schliar conflicts a moda nunviolenta a tut las abitantas ed ils abitants da la Svizra che vulan quai. Ins entschaiva numnadamain a s'occupar da conflicts a moda constructiva en la famiglia, a la lavur, dapertut en il mintgadi social.
- L'estrucziun e la furmaziun supplementara da spezialists qualifitgads per la pasch. I dat anc adina memia paucas professionistas e memia paucs professionists ch'èn vegnids instruids per accziuns civilas en favur da la pasch e che stattan svelts a disposiziun.
- L'engaschament da spezialistas e spezialists scolads per sustegnair partenaris locals en territoris, nua ch'ì dat conflicts e crisas. L'idea fundamentala dal servetsch civil sa cloma pia: rinforzar ils umans e las organisaziuns che collavuran per chattar ina schliaziun paschavla e politica dal conflict.

Il servetsch civil per la pasch n'è betg ina organisaziun da massa burocratica e custavla e funcziunescha independentamain da l'obligaziun generala al servetsch militar. Sco ils servetschs per la pasch ch'existan gia en la Germania ed en l'Austria vegn er il servetsch svizzer per la pasch a sustegnair ed a cumplettar las stentas gia existentas dals uffizis federals e da las organisaziuns privatas. In grond dumber d'organisaziuns da politica da pasch e d'ovras umanitaras sustegna perquai l'iniziativa.

Il servetsch civil per la pasch eliminescha ina mancanza ch'exista oz tranter la cooperaziun al svilup, l'agid umanitar d'urgenza, l'agid en cas da catastrofes e la diplomazia. Il servetsch civil voluntari per la pasch è in instrument politic progressiv per schliar conflicts – ina veritabla contribuziun da la Svizra en favur da la solidaritad internaziunala.»

Posiziun dal cussegl federal

Il cussegl federal approva la promoziun da la pasch, refusa dentant l'iniziativa. La creaziun d'in servetsch civil voluntari per la pasch cun ina instrucziun gratuita per tut las persunas che vivan en Svizra al para nunadattà ed antiquà. Ils instruments existents per promover la pasch bastan e garantischan acziuns professiunalas ed efficacias en Svizra ed a l'exteriur. Il cussegl federal refusa l'iniziativa per ils suandants motifs:

4

■ L'iniziativa...

— ...è nunnecessaria

Ils davos onns ha la Svizra intensivà la promoziun civila da la pasch. Quai fa ella tant cun agid da la mediaziun diplomatica sco er cun sustegnair projects sin ils champs sco la constituziunalitad e la democratizaziun, la reconciliaziun, la deminaziun umanitara e las medias. Dapi l'onn passà exista il pool d'experts per la promoziun civila da la pasch (PEP), ina reserva da personal da var 600 spezialists che pon vegnir engaschads svelt e cun clerlas finamiras. L'onn 2000 eran engaschads contemporaneamain var 75 spezialists en circa 20 pajais. La collavuraziun cun ils pajais meridionals e da l'Europa orientala ha gia in ferm character da prevenziun da conflicts e da lavur da reconstrucziun. Cun la revisiun da la lescha davart il servetsch civil e cun ils trais centers per la politica da segirezza, la deminaziun umanitara e la controlla democratica da las forzas armadas a Genevra ans engaschain nus finalmain en la promoziun civila da la pasch.

— ...ha consequenzas negativas

L'iniziativa chaschuna intschertezzas en las estructuras organisatorias e la collavuraziun internaziunala. Tant en Svizra sco er en ils pajais, nua ch'i vegnan fatgas las acziuns, chaschuna ella problems pertutgant l'efficacitad, la coerenza e la credibilitad da las stentas da la Svizra.

— ...snega la complexitad da las acziuns en favur da la pasch

Schliar conflicts e far la pasch èn incumbensas necessarias ed impurtantas. Gia en las relaziuns enconuschentas da noss ambient èn nossas stentas savens limitadas. Per l'engaschament sin plaun internaziunal na basta betg mo la buna voluntad. Acziuns en favur da la pasch sco per exempel l'observaziun dals dretgs umans, l'observaziun electorala u la cussegliaziun en fatschentas constituziunalas dumondan pli e pli spezialistas e spezialists che ston lavurar cun gronda professionalitad. Tant complexa che la realitad en ils pajais pertutgads sa preschenta, tant differenziada sto esser la politica da pasch per pussibilitar midadas effectivas e persistentas. Ina instrucziun da basa generala, sco che l'iniziativa pretenda per tut las personas interessadas, na basta betg per dumagnar talas incumbensas pretensiusas. Per nagut n'ha il cussegl federal betg creà l'onn passà il pool d'experts per la promoziun civila da la pasch.

— ...survesa las pussaivladads d'agir existentas

Gia oz han personas che na pon betg metter d'accord il servetsch militar cun lur conscienza la pussaivladad da s'engaschar en il servetsch civil. En Svizra sa deditgeschan 73 manaschis d'acziun dal servetsch civil a la reducziun da relaziuns da violenza, a la prevenziun cunter la violenza, a l'appaschentaziun da dispitas violentas sco er a l'integraziun sociala.

— ...na permetta betg da tegnair sut controlla ils custs

Il comité d'iniziativa parta da custs annuals da 90 milliuns francs cun in corp da 100 personas ch'èn permanentamain en acziun e cun ina instrucziun e furmaziun supplementara da 10 dis per 1500 personas per onn. Ma perquai ch'igl è nunpussaivel da stimar quantas personas che

vegnissan a far diever da l'instrucziun da basa che fiss gratuita per tut las personas che vivan en Svizra, chaschunass l'acceptaziun da l'iniziativa custs d'ina dimensiun nunenconuschenta.

— ...influenzescha la repartiziun raschunaivla da las incumbensas

Il stadi stuess surpigliar da nov incumbensas ch'han adempli fin uss cun success instituziuns privatas. Gia oz collavura la confederaziun cun organisaziuns nungovernamentalas, e quai spezialmain sin ils champs da l'instrucziun e da la furmaziun supplementara. L'iniziativa dal pievel avess per consequenza ch'i fiss da laschar pervegnir bler dapli daners publics a las offertas da furmaziun da la promoziun privata da la pasch.

— ...na reducescha strusch la violenza en la societad

Igl è in fatg incontestà ch'ins entschaiva a s'occupar da conflicts a moda constructiva en la famiglia ed en il mintgadi social. Ma l'iniziativa na mussa naginas pussaivladads – ultra d'ina instrucziun da basa generala per tuts – tgi che pudess far tge pass per renconuscher a temp e prevegnir potenzials da violenza en la famiglia e la societad.

Per tut quests motivs recumondan il cussegl federal ed il parlament da refusar l'iniziativa «Solidarità crescha segirezza: per in servetsch civil voluntari per la pasch (SCP)».

Tschintgavel project

Iniziativa dal pievel

«per ina taglia sin ils gudogns
da chapital»

5

■ **La dumonda da la votaziun sa cloma:**
Vulais Vos acceptar l'iniziativa
dal pievel «per ina taglia sin ils gudogns
da chapital»?

Il cussegl naziunal ha refusà l'iniziativa
cun 120 cunter 65 vuschs, il cussegl
dals chantuns cun 35 cunter 6 vuschs.

Il pli impurtant en furma concisa

■ Il sistem fiscal svizzer

Noss sistem fiscal è complex e pia da considerar sco unitad. La taglia vegn incassada sin trais nivels (confederaziun, chantuns e vischnancas). Ils chantuns e las vischnancas dattan la prioritad a la taglia sin las entradas e sin la facultad. Perquai èsi impurtant che scadina refurma da taglia tegnia quint da tuts trais nivels e pia da la grevezza fiscala complessiva.

■ Tge vul l'iniziativa?

L'iniziativa ch'è vegnida inoltrada l'onn 1999 da l'uniun sindicala svizra «per ina taglia sin ils gudogns da chapital» vul far pajar ina taglia dad almain 20 pertschient per ils gudogns realisads tras investiziuns finanzialas privatas. Questa nova taglia federala cumpigliass spezialmain ils gudogns realisads sin devisas, vaglias e sin participaziuns. Las perditas da chapital pudess ins deducir limitadamain. Sch'ì na fiss betg anc entrada en vigur ina lescha entaifer trais onns suenter l'acceptaziun da questa iniziativa dal pievel, stuess il cussegl federal relaschar las disposiziuns executivas necessarias. La tariffa da taglia muntass pia a 25 pertschient; 5000 francs per onn fissan libers da taglia.

■ Consequenzas da l'iniziativa

Ina taglia sin il gudogn da chapital avess bain ina tscherta giustificaziun dal sistem fiscal. Ma ella chaschunass dublas grevzas che fissan unicas sin plaun internaziunal e pudessan pia periclitare la taglia chantunala sin la facultad ch'è sa cumprovada. Ses retgav fiss fitg malsegir, perquai

ch'el dependass fermamain da la bursa. Sch'ìl svilup da la bursa regrediss sco il davos temp, sa sminuissan considerablamain las entradas che n'èn insumma betg grondas. La lavur per pudair incassar ina taglia sin ils gudogns da chapital fiss sproporziunada en cumparegliaziun cun il retgav.

■ Puntg da vista dal cussegl federal e dal parlament

Il cussegl federal ed il parlament refusan l'iniziativa. Ina taglia sin ils gudogns da chapital n'è betg adattada per il mosaic fiscal actual da la Svizra. Ella è ina mesira singula isolada che n'è betg integrada en il sistem fiscal existent. Ultra da quai cuntegness ella grondas ristgas per la politica da finanzas, perquai ch'ella cumpeta cun la taglia sin la facultad ch'è bainquant pli rentabla. Sco element da nosa politica da finanzas ch'è sa cumprovada dastga il sistem fiscal vegnir restructurà mo cun clerhas finamiras ed a moda coordinada.

Text da la votaziun

Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «per ina taglia sin ils gudogns da chapital»

dals 22 da zercladur 2001

L'assemblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la constituziun federala¹

e sin cifra III dal conclus federal dals 18 da december 1998²

davart ina nova constituziun federala,

avend examinà l'iniziativa dal pievel inoltrada ils 5 da november 1999³

«per ina taglia sin ils gudogns da chapital»,

avend gì invista dal messadi dal cussegl federal dals 25 d'october 2000⁴,

concluda:

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 5 da november 1999 «per ina taglia sin ils gudogns da chapital» è valaivla e vegn suttamesa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² Ella sa cloma⁵, suenter l'adattaziun a la constituziun federala dals 18 d'avrigl 1999:

I

La constituziun federala vegn cumplettada sco suonda:

Art. 128a (nov) Taglia sin ils gudogns da chapital

¹ La confederaziun pretenda ina taglia speziala sin ils gudogns da chapital ch'èn vegnids realisads sin la facultad movibla e che n'èn betg suttamesa a la taglia federala directa.

² Per la taglia sin ils gudogns da chapital tenor l'alinea 1 vala:

- a. ils gudogns da chapital vegnan suttamesa a la taglia ad ina tariffa unifitgada e proporziunala d'almain 20 pertschient.
- b. las perditas da chapital pon vegnir scuntradas dals gudogns da chapital durant l'onn fiscal e maximalmain durant ils dus onns successivs.

5

¹ RS 101

² AS 1999 2556

³ BBI 1999 9791

⁴ BBI 2000 5995

⁵ L'iniziativa dal pievel è anc vegnida inoltrada durant la validad da l'antieriura constituziun federala e sa referescha perquai a questa. Il parlament ha adattà la numeraziun e la furmaziun dals artitgels en il text da l'iniziativa a la nova constituziun federala.

- c. la legislaziun deliberescha ils gudogns minimals da la taglia. Ella po prevair che la taglia vegnia incassada dals chantuns per mauns da la confederaziun. Per garantir la taglia po ella prevair ina taglia a la funtauna.

II

Las disposiziuns transitorias da la constituziun federala vegnan cumplettadas sco suonda:

Art. 196 titel

Disposiziuns transitorias tenor conclus federal
dals 18 da december 1998 davart ina nova constituziun federala

Art. 197 (nov) Disposiziuns transitorias suenter l'acceptaziun da la
constituziun federala dals 18 d'avrigl 1999

1. Disposiziun transitoria tar l'art. 128a (Taglia sin ils gudogns da chapital)

¹ Sch'i n'è betg entrada en vigur ina lescha executiva entaifer trais onns suenter l'acceptaziun da l'artitel constituziunal davart la taglia sin ils gudogns da chapital (artitel 128a alinea 1 ed alinea 2), relascha il cussegl federal las disposiziuns executivas necessarias tras ordinaziun.

² I valan ils sequents princips:

- a. a la taglia èn suttaless ils gudogns da chapital, spezialmain sin devisas, vaglias e participaziuns, inclusiv ils gudogns sin opziuns, contracts a termin ed auters instruments d'investiziun derivats sco er sin parts da fonds d'investiziun;
- b. obligà da pajar taglia è tgi ch'ha domicil da dretg fiscal u dimora en Svizra. Tgi ch'è liberà da l'obligaziun da pajar taglia tenor l'artitel 56 da la lescha federala dals 14 da december 1990 davart la taglia federala directa, è quai medemamain per la taglia sin ils gudogns da chapital;
- c. la tariffa da taglia munta a 25 pertschient;
- d. per onn èn ils emprims 5000 francs gudogns da chapital libers da taglia a mintga pajataglia;
- e. per garantir la taglia po il cussegl federal incassar uschenavant che pussaivel a la funtauna la taglia sin ils gudogns da chapital.

³ Per garantir la successiun famigliara en las interpresas pitschnas e mesaunas po il cussegl federal prevair termins da pajament da plirs onns.

⁴ Il cussegl federal relascha plinavant las normas necessarias per incassar la taglia, particularmain quellas che reglan la responsabladad, la procedura, l'assistenza administrativa e giudiziala, ils meds legals, la scadenza, la surannaziun e las normas penalas. El po prevaìr multas fin al quintupel da la summa da la taglia defraudada e praschun fin a trais onns. Ils medems chastis vegnan applitgads per commerziants professiunals da vaglias che n'adempleschan betg lur obligaziun da garantir l'incassament da la taglia.

Art. 2

L'assemblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa.

Il comité d'iniziativa fa valair

«Er speculants cun aczias duaian pajar taglia!

Il sistem fiscal da la Svizra è malgist: las personas cun in gudogn mesaun ed in attest da paja ston pajar taglias per tut lur entradas. Il fiscus regala perencunter milliardas da francs als possessurs privats d'aczias.

Ils suandants exempels mussan quant malgist che quest sistem è:

- Margrit B., coiffeusa da Son Gagl, gudogna 18000 francs en il **lotto**. Ella sto pajar gist dubla taglia per quest gudogn, ina giada a la confederaziun ed ina giada al chantun ed a la vischnanca.
- François G., camarier a Genevra, survegn da ses schef sper la paja anc in **gentar gratuit** per di. El sto medemamain pajar dubla taglia per quest gentar.
- Ils conjugals F. dad Emmen han cumprà ina pitschna **chasa d'ina famiglia** avant in pèr onns. Oz ston els puspè vender la chasa pervia d'ina greva malsogna da l'um. Per il modest augment da la valor che la chasa ha subi en il fratemp ston els pajar la taglia sin il gudogn tras la vendita d'immobiglias.
- Tut autramain Gert. S., speculant amator da Turitg. Il zercladur 1995 ha el cumprà per 80000 francs parts d'in **fond d'aczias** e puspè vendì quellas mez da l'onn passà. Valor commerziala: 367460 francs. L'entir gudogn è liber da taglia per Gert S. tant tar la confederaziun sco er tar il chantun.

L'iniziativa dal pievel da l'unìun sindacala svizra (USS) vul **eliminar questa malgistadad**:

Per ils gudogns da chapital èsi er da pajar taglia sco per tut las autras entradas.

La taglia sin ils gudogns da chapital ha blers avantatgs:

- Pervia da las entradas fiscalas dal stadi da fin ina milliarda francs ord ils gudogns sin il chapital po il stadi **levgiar la grevezza dals pajataglias "normals"**.
- Ils gudogns da chapital ord **la prevenziun da vegliadetgna** na vegnan **betg pertutgads** da la taglia sin ils gudogns da chapital.
- Ils gudogns da chapital dals **pitschens spargnaders d'aczias** che sa munta fin a l'import da 5000 francs restan libers da taglia.
- I na succeda **betg ina dubla imposiziun da taglia** sin la facultad e sin ils gudogns da chapital: la taglia sin ils gudogns da chapital vegniss incassada be da la confederaziun ed ina taglia sin la facultad è nunenconuschenta sin plaun federal.
- L'iniziativa na prescriba betg nua ch'ì saja da cumpigliar la taglia. Ils experts, il cussegl federal ed il parlament pon elavurar ina **metoda effizienta e nunbirocratica**. I dat gia propostas.
- Ils experts da las bancas e da la bursa pretendan che las aczias cuntanschian **a lunga vista adina ina rendita** dad en media 7 fin 8 pertschient. Il retgav da la taglia sin il gudogn da chapital vegn pia a resultar a lunga vista sco segir e positiv malgrà las fluctuaziuns da la bursa.

La taglia sin ils gudogns da chapital gida a cuntanscher dapli giustia fiscala en noss pajais.»

Posiziun dal cussegl federal

L'iniziativa vul introducir ina nova taglia federala che na resguarda betg las consequenzas sin il sistem fiscal existent. Mo ad emprima vista para ella pli gista. Il cussegl federal vul dentant eliminar cun cleras finamiras las mancanzas en il sistem. El refusa l'iniziativa spezialmain per ils suandants motivs:

■ Ina taglia nunnecessaria

L'iniziativa fa – ad emprima vista cun dretg – la dumonda pertge che las personas privatas na stoppian betg pajar taglia sin ils gudogns da chapital ch'ellas han realisà a la bursa. Noss sistem fiscal dat la resposta: ils chantuns incassan ina fitg gronda taglia sin la facultad ed ultra da quai cumpiglia la confederaziun il commerzi cun vaglias che vegn fatg a la bursa sco er ordaifer la bursa cun ina taxa da transacziun. Dal rest vegnan ils gudogns da las interpresas gia engrevgiads cun ina taglia dubla en Svizra, l'emprima giada tar la societad d'acziyas senza e silsunter tar l'acziunari en furma d'ina dividenda. Er ils gudogns sin la vendita d'immobiglias vegnan engrevgiads cun ina taglia, e quai spezialmain ferm sch'ì sa tracta da gudogns speculativs. Finalmain ston schizunt personas privatas pajar taglia per lur gudogns d'entradas, sche lur activiad a la bursa survegn in caracter professional. Uschia na dovri betg la nova taglia.

■ Dublas grevezzas malgistas

Sper la taglia sin la facultad chaschunass la taglia sin ils gudogns da chapital ina grevezza supplementara ch'avess per consequenza novas malgiustias. Correc-turas fissan indispensablas, perquai che per ils pajataglias quinta finalmain adina lur entira grevezza fiscala. En emprima lingia vegniss senza dubi sut pressiuin la taglia chantunala sin la facultad, perquai ch'en sia concepziun cumplessiva na fissi betg pli piazza per ella sper ina taglia sin

ils gudogns da chapital. Qua sa manifestescha in'ulteriura mancanza da l'iniziativa: ins prevesa ina nova taglia, da la quala il retgav va en favur da la cassa federala; ma periclitada fiss ina funtauna chantunala d'entradas.

■ **In experiment memia ristgà**

Cun forzas unidas essan nus oz sin buna via per sanar las finanzas federalas ed avain prest cuntanschi la finamira. Uss fissi memia ristgà da periclitare la logica interna da noss sistem fiscal ch'è sa cumprovà cun ina taglia sin ils gudogns da chapital variabla e fermamain dependenta da la bursa. Perquai ch'ina taglia sin ils gudogns da chapital na s'accorda strusch cun la taglia sin la facultad dals chantuns (ch'ha rendì l'onn 1999 tuttina var 3,9 milliardas francs).

■ **Las cumparegliaziuns cun l'exteriur zoppegian**

Savens vegni argumentà che la Svizra saja praticamain il sulet pajais che n'impona betg ina taglia sin ils gudogns da chapital. Ina tala cumparegliaziun è unilateral perquai ch'ella na resguarda ni ils sistem fiscals en lur totalità, ni las grondas differenzas ch'existan schizunt tranter pajais cun ina taglia sin ils gudogns da chapital. Cumparegliaziuns fundadas mussan che nagin pajais n'incassa tant ina taglia sin ils gudogns da chapital sco er ina taglia generala sin la facultad ch'ha ina impurtanza finanziaria sumeglianta a quella da la Svizra.

■ **La realisabladad è intscherta**

Teoreticamain èsi fitg simpel: la taglia sin ils gudogns da chapital vegniss incassada sin la differenza tranter il pretsch da vendita ed il pretsch da compra. Co che quai duaia funcziunar en la pratica è dentant dal tuttafatg intschert. La taglia a la funtauna proponida en l'iniziativa (sumegliantamain a la taglia anticipada) n'è strusch pratitgbla, perquai ch'ella na resguarda betg, sch'ins ha in summa realisà in

gudogn u sche las vaglias èn perencunter vegnidas vendidas cun perdita. La difficultad principala è quella d'eruir il pretsch da compra, perquai che l'effectiv da las vaglias vegn midà adina puspè. Pervia dal secret da banca na pon las autoritads fiscalas betg simplamain dumandar questas infurmaziuns a las bancas.

■ **Bler fim e pauc brassà**

Il comité d'iniziativa survalitescha il retgav d'ina taglia sin ils gudogns da chapital, sutvalitescha dentant la custavla guerra da palpieri per ils pajataglias e las autoritads. Per mintga vaglia stuessan ils pajataglias far in tschert «curs da vita». Las autoritads da lur vart stuessan «examinar» tut ils possessurs da vaglias, saja quai mo per constatar finalmain ch'els na debiteschan nagina taglia sin ils gudogns da chapital. Ina lavur sproporzionada, sch'ins patratga a la relativamain pitschna rentabilitad da la taglia. Quai è er stà in motiv, pertge ch'ils chantuns han abolì successivamain questa taglia ils davos dus decennis.

■ **Las pussaivladads da fugia vegnan eliminadas en auters lieux**

Er il cussegl federal s'engascha per megliar il sistem fiscal vertent. Talas meglieraziuns cuntanschan ins dentant cun avantatg sch'ins ha cler as finamiras e betg cun mesiras isoladas. La refurma currenta da l'imposiziun da taglia per conjugals e per famiglias, la quala stat sut l'ensaina d'ina giustia pli gronda e d'ina distgargia fiscal, è in bun exempel da quest intent. En connex cun l'imposiziun da taglia ad interpresas è medemamain previs pass pragmatics il proxim temp. Quels pass èn dentant accordads cun l'entir sistem, autramain che tar l'iniziativa.

Per tut quests motivs recumandan il cussegl federal ed il parlament da refusar l'iniziativa «per ina taglia sin ils gudogns da chapital».